

Βιβλικά

Πέτρος και Παύλος

Δύο στύλοι της Εκκλησίας με δύο διαφορετικά ποιμαντικά πρότυπα

Στις σελίδες των Πράξεων των Αποστόλων, ο συγγραφέας του τρίτου Ευαγγελίου, σκιαγραφεί τις δύο μεγάλες προσωπικότητες του Πέτρου και του Παύλου. Κι οι δυο προβάλλονται ως απόστολοι αν κι ο Παύλος δεν ήταν μαθητής του Ιησού, δεν προέρχεται από τον κύκλο των Δώδεκα, όπως ο Πέτρος. Από αλιείας ψαριών, ο Πέτρος έγινε θαρραλέος ψαράς ανθρώπων κι ένας καλός ποιμένας. Ο Παύλος πάλι, μ' ένα θλιβερό παρελθόν στην πλάτη, από διώκτης της Εκκλησίας έγινε συνιδρυτής της. Εκ των πραγμάτων, η Εκκλησία της οποίας είμαστε συνέχεια μέσα στο χρόνο, έχει ως ανθρώπινο θεμέλιό της τον Πέτρο και τον Παύλο. Ο ευαγγελιστής Λουκάς λοιπόν, μας παρέχει την προσωπογραφία των δύο αυτών αποστόλων, εμπνευσμένος από τον τρόπο σκιαγράφησης του Ιησού: τους συγκρίνει με τον αναστημένο Διδάσκαλο που είναι ζωντανός και ενεργεί μέσα από τα πρόσωπα. Αυτό που αναδεικνύεται μέσα από τις σελίδες του βιβλίου των Πράξεων είναι δύο ξεχωριστές προσωπικότητες που συνθέτουν διαφορετικούς (διαφορετικούς δε σημαίνει αντίθετους) τρόπους εμφύτευσης της Εκκλησίας.

Αυτή η διαφορετικότητα στον τρόπο τού να είναι απόστολοι του Αναστημένου Χριστού, κρύβει, στις σελίδες των Πράξεων, την εμπέδωση της ετερότητας και της πολυμορφίας ως δομικό πλούτο της αρχέγονης Εκκλησίας. Ο Λουκάς προβάλλει τον Πέτρο και τον Παύλο, πρώτ' απ' όλα, μαζί. Έπειτα θέτει τον καθένα μαζί με τους άλλους, σε γεωγραφικά πλαίσια που ποικίλουν και που επεκτείνονται πολύ περισσότερο για τον Παύλο παρά για τον Πέτρο. Αμφότεροι ωθούνται από τον άνεμο και τη φλόγα του Πνεύματος, γενόμενοι οι δύο πνεύμονες, οι δύο στυλοβάτες της Εκκλησίας των πρώτων δεκαετιών.

■

Στην Ιερουσαλήμ, κρυμμένοι από φόβο για το διωγμό των Ιουδαίων, οι 11 απόστολοι βρίσκονται μαζί (Πραξ 1,13). Μαζί δέχονται το Πανάγιο Πνεύμα, ως άνεμο κι ως βροχή φωτιάς, και ξεπερνώντας το φόβο για τη ζωή τους, παύουν να κρύβονται. Δημόσια ο Πέτρος, εξ ονόματος όλων, άρχισε να κηρύττει ότι ο Ιησούς ήταν ο Χριστός και ότι ο Θεός τον ανάστησε από τους νεκρούς (2,36). Τα λόγια του Πέτρου είχαν πλέον μια μοναδική συνεκτική δύναμη, τη δυναμική μιας «μεγάλης ψαριάς», τόσο που να ενσωματώσει στην πρώτη Εκκλησία ένα υπέρογκο πλήθος ανθρώπων. Άφοβα ο Πέτρος κατηγορεί με δυνατή φωνή τους κατοίκους της Ιερουσαλήμ και τους αρχηγούς τους, για το θάνατο του Ιησού (2,14 εξ). Η κατηγορία που απαγγέλλει δεν είναι καταδίκης με την έννοια του αποκλεισμού από την Εκκλησία ή από τη σωτηρία. Στόχευε μάλλον στη μεταστροφή όσων άκουγαν στα λόγια του Πέτρου το κάλεσμα σωτηρίας του Ιησού. Βαθύτατα εντυπωσιασμένοι απ' αυτά τα λόγια, οι ακροατές ζητούν από τον Πέτρο και τους άλλους αποστόλους: «Αδέλφια, τι πρέπει να κάνουμε;», για να λάβουν την απάντηση του Πέτρου: «Μετανοήστε κι ο καθένας σας ας βαπτιστεί στο όνομα του Ιησού Χριστού για να λάβει την άφεση των αμαρτιών του και να λάβει τη δωρεά του Αγίου Πνεύματος» (2,37-38). Τα λόγια του Πέτρου εισάγουν στη συγχώρεση και στη δωρεά του Αγίου Πνεύματος.

Στο τρίτο κεφάλαιο των Πράξεων περιγράφεται η συνήθεια του Πέτρου και του Ιωάννη να πηγαίνουν στο ναό για να προσευχηθούν καθημερινά την ένατη ώρα (δηλ. στις τρεις το απόγευμα). Βλέποντάς τους να μπαίνουν, ένας παράλυτος καθισμένος στην είσοδο του ναού, ζήτησε ελεημοσύνη (3,3). Ο Πέτρος,

κοιτάζοντας τον ανάπηρο στα μάτια μαζί με τον Ιωάννη του είπε: «κοίταξέ μας» (3,4). Ποιος μπορεί να ξέρει πόσο γενναιοδωρή ελεημοσύνη περίμενε να λάβει από τους δύο αυτούς ευλαβείς! Ο Πέτρος όμως ξεπερνά κάθε του προσδοκία: «Ασήμι και χρυσάφι δεν έχω, αυτό όμως που έχω σου το δίνω: στο όνομα του Ιησού Χριστού του Ναζωραίου, περπάτα!» (3,6). Αυτό που έχει ο Πέτρος είναι μια ουσιαστική συμμετοχή στις πασχαλινές ικανότητες του Ιησού, δηλ. είναι ικανός να κάνει τους ανθρώπους να περνούν (γιατί Πάσχα σημαίνει πέρασμα) από μια κατάσταση σε μια άλλη, όπως έκανε ο Ιησούς.

Στο πλήθος που έτρεξε να δει, ο Πέτρος δηλώνει ότι δεν είναι αυτός που έκανε τον παράλυτο να περπατήσει αλλά ο Ιησούς, ο «Κύριος». Ακριβώς γι' αυτό, γεμάτος Πνεύμα Άγιο ο Πέτρος απευθύνθηκε με θάρρος στους «αρχηγούς και τους πρεσβυτέρους του λαού» δίχως να τηρήσει το πρωτόκολλο. Εκείνοι, «βλέποντας το θάρρος του Πέτρου και του Ιωάννη και καταλαβαίνοντας από την άλλη ότι πρόκειται για αμόρφωτους και απλούς ανθρώπους, ήταν έκπληκτοι αναγνωρίζοντας ότι αυτοί ήταν εκείνοι που βρίσκονταν κοντά στον Ιησού» (4,13). Ο Πέτρος είναι εκείνος ο οποίος στο όνομα του Ιησού, κι όπως ο Ιησούς, υπακούει στο Θεό μάλλον παρά στους ανθρώπους (βλ. 4,19). Η ανυπακοή στις έννομες θρησκευτικές αρχές γίνεται σε μερικές περιπτώσεις η μοναδική δυνατότητα μαρτυρίας του Ευαγγελίου. Η ανυπακοή στους ανθρώπους ως υπακοή στο Θεό γίνεται το χαρακτηριστικό της αποστολής του Πέτρου (βλ. 5,29) αλλά και του Παύλου. Ο Πέτρος δεν είναι κομφορμιστής, ισοπεδωμένος από την κυρίαρχη σκέψη της αστικής ή θρησκευτικής κοινωνίας του καιρού του και δεν του αρέσει η υποκρισία, όπως δείχνει στην περίπτωση του Ανανία και της γυναίκας του, εις βάρος της Εκκλησίας (5,3). Το να εξαπατήσεις την Εκκλησία, τους φτωχούς της Εκκλησίας, χρηματικά, είναι σα να εξαπατάς το Πνεύμα, είναι σιμωνία. Κι απ' αυτή την αμαρτία δεν υπάρχει διέξοδος (5,8-9). Πέρα απ' αυτό το επεισόδιο όπου ο Πέτρος είναι αυστηρός, η προσωπικότητά του, όπως εκείνη του Ιησού, γίνεται για το Λουκά ένα εκπληκτικό σημείο συνοχής, «τόσο που οι ασθενείς μεταφέρονται στις πλατείες μαζί με τα κρεβάτια τους, για να πέσει πάνω σε κάποιον απ' αυτούς έστω και η σκιά του Πέτρου όταν περνούσε» (5,15).

■

Για να μας παρουσιάσει ο Λουκάς το Σαύλο, πρέπει να περιμένουμε μέχρι το 7^ο κεφάλαιο των Πράξεων. Ο Σαύλος παίρνει μέρος στη θρησκευτική δολοφονία του Στέφανου (7,58) και στο διωγμό και τη διασπορά των χριστιανών της Ιερουσαλήμ (8,1). Ενώ ο Πέτρος κι οι άλλοι 10 απόστολοι παραμένουν στην πόλη, ο Σαύλος «κατέστρεφε την Εκκλησία: έμπαινε με τη βία στα σπίτια, έσερνε έξω άντρες και γυναίκες και τους έριχνε στη φυλακή» (8,3). Πιθανόν ο Λουκάς, περιγράφοντας τα έντονα χαρακτηριστικά του Σαύλου, να θέλει να υπογραμμίσει ένα κοινό στοιχείο κάθε θρησκευτικού θεσμού (παρόν αργότερα και στην ίδια την Εκκλησία): τη βία. Για να παραμείνει συνεπής στο πιστεύω της, η Συναγωγή αισθάνεται την ανάγκη πρώτα να ανακηρύξει αιρετικό κι επομένως να καταδιώξει, ακόμα και να θανατώσει, όποιον, όπως ο Ιησούς, έχει διαφορετική θρησκευτική αντίληψη στους κόλπους των Ιουδαίων.

Μέσα σ' αυτή τη λογική ενεργεί κι ο Σαύλος, ως ιδιαίτερα δραστήριο θρησκευτικό στέλεχος, προασπίζοντας τις πατρώες παραδόσεις δηλ. τασσόμενος ενάντια στο Χριστό. Ο νόμος κι οι θεσμοί δεν του επαρκούν, γι' αυτό παρουσιάζεται στον αρχιερέα (9,1) με σκοπό να πάρει πρωτοβουλία να μεταβεί στη Δαμασκό και να εξοντώσει τους αφορισμένους της αίρεσης της καινούργιας «οδού». Στη διαδρομή όμως πέφτει στο έδαφος: «Ακούει μια φωνή που του λέει: Σαύλο, Σαύλο, γιατί με καταδιώκεις;» (9,4). Ο Σαύλος σηκώνεται όρθιος αλλά δε

βλέπει τίποτα, είναι τυφλός. Παίρνοντάς τον από το χέρι οι συνοδοί του τον οδηγούν στη Δαμασκό (9,8) για να μάθει να σέβεται τους μαθητές του Ιησού και τον Ιησού και να τους υπακούει (βλ. 9,11-16). Ο Σαύλος πλέον είναι στην Εκκλησία, όχι ως αιχμάλωτος αλλά ως απόστολος, κι αυτός «πληρωμένος (πλημμυρισμένος) από το Άγιο Πνεύμα» (9,17).

Η μεταστροφή στον Ιησού, τον αληθινό Χριστό, τον αναστημένο από το θάνατο του δείχνει τη φιλευσπλαγνία του Θεού που θέλει να σώσει ολόκληρο τον κόσμο. Ο Σαύλος κατάλαβε ότι δεν έχει άλλη επιλογή, εφόσον έγινε χριστιανός, από το να είναι απόστολος. Ο Λουκάς σημειώνει: «ο Σαύλος ενισχυόταν όλο και περισσότερο και δημιουργούσε σύγχυση στους Ιουδαίους που κατοικούσαν στη Δαμασκό, αποδεικνύοντας τους ότι ο Ιησούς είναι ο Μεσσίας» (9,22). Από τότε, κι ο Παύλος εισέρχεται στον αριθμό όσων καταδιώκονται (βλ. 9,24), εκείνων που ομολογούν το Χριστό μέχρι αίματος. Η ζωή του Αναστημένου ομολογείται με το θάρρος που δείχνουν οι μαθητές του για να ζήσουν και να πεθάνουν άφοβα γι' Αυτόν.

■

Ωστόσο, οι απόστολοι που παρέμειναν στην Ιερουσαλήμ όταν έμαθαν ότι η Σαμάρεια είχε δεχθεί τον ευαγγελικό λόγο από τους καταδιωγμένους χριστιανούς της Ιερουσαλήμ, έστειλαν τον Πέτρο και τον Ιωάννη για να στηρίξουν στην πίστη τους καινούργιους πιστούς. Η συνάντηση του Πέτρου με το μάγο Σίμωνα, ο οποίος θεωρούσε το χρήμα πολυτιμότερο από το Πνεύμα, είναι ακόμα μια ευκαιρία για να τονιστεί ότι ο Πέτρος είναι ελεύθερος έναντι των υλικών αγαθών. «Να χαθείς κι εσύ και τα λεφτά σου!» (8,20) θα πει ο Πέτρος στο μάγο. Στις Πράξεις (9,32) ο Λουκάς επανέρχεται στον Πέτρο, ο οποίος «περνώντας απ' όλες αυτές τις Εκκλησίες, κατέβηκε και στους χριστιανούς που κατοικούσαν στη Λύδδα». Ήδη το περιστατικό της θεραπείας του Αινέα (9,34) σηματοδοτεί το χαρακτήρα της αποστολής του Πέτρου, να είναι δηλαδή απόστολος του Αναστημένου (9,38) και του Πνεύματος. Στη Λύδδα αντιμετωπίζει το θάνατο της Ταβιθά (9,39), νικώντας τον με λόγια παρόμοια μ' εκείνα του Ιησού: «Ταβιθά, σήκω πάνω» (9,40).

Στην Ιόππη, κοντά στη Λύδδα, ο Πέτρος μαθαίνει από το Πνεύμα να μη διακρίνει πλέον ζώα και ανθρώπους με βάση το παλαιό σύστημα αποκλεισμού για τη καθαρότητα σύμφωνα με το νόμο. Κι οι ειδωλολάτρες εξαγνίστηκαν από το Πνεύμα πριν ακόμα φτάσει σ' αυτούς το κήρυγμα του Ευαγγελίου (9,43-10,44). Το Πνεύμα κατευθύνει το Ευαγγέλιο και την πίστη, όπου, όταν και σε όποιον θέλει, ελεύθερα. «Ο Πέτρος τότε έλαβε το λόγο και είπε: πραγματικά, τώρα καταλαβαίνω ότι ο Θεός δεν κάνει διακρίσεις» (10,34). Ο Πέτρος μιλούσε για τον αναστημένο Ιησού. Όμως «ενώ ακόμα ο Πέτρος έλεγε αυτά τα λόγια, κατέβηκε το Άγιο Πνεύμα πάνω σε όλους όσοι άκουγαν το κήρυγμα» (10,44). Στην πραγματικότητα, αυτή η επιφοίτηση φανερώνει το νόημα της αποστολής του Πέτρου: η Εκκλησία καθίσταται από το Πνεύμα μια αδελφότητα ανοικτή και ελεύθερη. Η έκπληξη (αλλά κι η εχθρότητα) προέρχεται από το ότι δε γίνεται κατανοητή η κατεύθυνση της σωτηρίας: είναι για όλους τους καιρούς και όλους τους ανθρώπους. Δεν είναι αποκλειστικά για κάποια ομάδα ή κάποιο συγκεκριμένο λαό. Ο Πέτρος το κατάλαβε και θα αντικρούσει με σθένος την επίκριση ότι ήταν πολύ πιο συγκαταβατικός με τους ειδωλολάτρες, εντάσσοντας τους ανάμεσα στους μαθητές του Ιησού (βλ. 10,46 και 11,2-13).

■

Σ' αυτό το σημείο ο Λουκάς επανατοποθετεί το Σαύλο ο οποίος έχει ενταχθεί στους αποστόλους και γίνεται ένας από τους πρωταγωνιστές της αποστολής στους ειδωλολάτρες. Ο Βαρνάβας, ο μετέπειτα σύντροφος του Σαύλου (11,30), τον αναζητεί στην Ταρσό (11,25). Ακολουθεί η σύλληψη του Πέτρου τις ημέρες του

Πάσχα, όπως εκείνη του Ιησού (12,3). «Ενώ όμως ήταν στη φυλακή, η Εκκλησία προσευχόταν αδιάκοπα στο Θεό γι' αυτόν» (12,5). Ήταν θέλημα του Διδασκάλου η απελευθέρωσή του. Ο Ιησούς, όπως είχε υποσχεθεί, συνόδευε πραγματικά, περισσότερο με πειστικά σημεία παρά με λόγια, την αποστολή των αποστόλων του.

Στο 12^ο κεφ. ο Λουκάς κάνει λόγο για το Σαύλο και το Βαρνάβα, πρώτα στην Ιερουσαλήμ κι έπειτα στην Αντιόχεια. Στη δεύτερη αυτή πόλη η Εκκλησία κινείται μέσα στους εθνικούς με νομοθέτη κι εμπνευστή της το Πνεύμα (13,1-2). Ο ανθύπατος Σέργιος Παύλος, ένας έξυπνος ρωμαίος, καλεί το Βαρνάβα και το Σαύλο για ν' ακούσει το Λόγο του Θεού (13,7). Ο Λουκάς σημειώνει: «Τότε ο Σαύλος, που λεγόταν και Παύλος, πλημμύρισε από το Άγιο Πνεύμα» (13,9). Η αλλαγή του ονόματος, από εβραϊκό σε ελληνορωμαϊκό, εξηγείται ίσως από την επιθυμία του να γίνει τα πάντα τοις πάσι, μέχρι και εθνικός με τους εθνικούς, ορμώμενος από χριστιανική αγάπη.

Ο Παύλος γίνεται ο ακούραστος ταξιδευτής που φθάνει οπουδήποτε, ακολουθώντας ένα σχέδιο που δεν καθόρισε μόνος του, για να φέρει το χριστιανισμό στην ίδια την καρδιά της αυτοκρατορίας, τη Ρώμη. Η γεωγραφία των ταξιδιών του είναι δυναμική: αλλάζουν συνεχώς στις σελίδες των Πράξεων τα ονόματα των μικρών και των μεγάλων πόλεων που επισκέπτεται. Ολόκληρη η αυτοκρατορία γίνεται μία μόνη Εκκλησία του Χριστού, ανάμεσα σε αναρίθμητες προσωπικές επιτυχίες και δυσκολίες, ενώ ο ίδιος ο διωγμός γίνεται τρόπος επαλήθευσης της αυθεντικότητας της αποστολής.

Όπως ο Πέτρος, κι όπως ο Ιησούς, ο Παύλος θεραπεύει (14,9) και φλογίζει όποιον ακούει απ' αυτόν το όνομα του Ιησού (βλ. 14,11-14). Όπως για τον Ιησού και ακόμα περισσότερο για τον Πέτρο, η αποστολική υπόσταση του Παύλου σύντομα τίθεται σε αμφισβήτηση, κι όχι μόνο προφορικά. Συχνά θα λιθοβοληθεί και θα οδηγηθεί στο δικαστήριο (14,19). Η πολεμική που προξενεί ανάμεσα στους ιουδαίους η δράση του Παύλου, είναι η αιτία της σύγκλησης μιας Συνόδου στην Ιερουσαλήμ (15,2). Εδώ εμφανίζεται ο Πέτρος ο οποίος υπερασπίζεται, με τη φωνή του Αγίου Πνεύματος αν κι όχι ακόμα με τη φωνή ολόκληρης της Εκκλησίας, τον Παύλο (15,7). Ο Λόγος του Θεού, διαμέσου του Αγίου Πνεύματος, απευθύνεται σε όλους, χωρίς διάκριση φυλής ή πολιτισμού. Εκείνο που μετράει είναι η πίστη στον Ιησού το «Χριστό» (για τους ιουδαίους) και «Κύριο» (για τους ειδωλολάτρες) (15,12.14). «Τότε αποφάσισαν οι απόστολοι και οι πρεσβύτεροι μαζί με όλη την Εκκλησία (για πρώτη φορά) να εκλέξουν από ανάμεσά τους, μερικούς που να τους στείλουν στην Αντιόχεια μαζί με τον Παύλο και το Βαρνάβα» (15,22). Η αποστολή του Παύλου βρίσκει διέξοδο και μαζί με το Βαρνάβα μπορεί να συνεχίσει να διδάσκει και να κηρύττει το Λόγο του Κυρίου οπουδήποτε (15,35 εξ). Ο Παύλος όμως παραμένει μια δύσκολη προσωπικότητα (ακόμα και για το Λουκά), με ένα τόσο άκαμπτο προσανατολισμό (να ευαγγελίσει τον κόσμο όλο) ώστε η ρήξη με τον πιο συγκρατημένο Βαρνάβα να είναι αναπόφευκτη (15,8). Για καινούργιο σύντροφο στα ταξίδια του, ο Παύλος διαλέγει το Σίλα (15,40).

■

Απ' αυτό το σημείο, ο Λουκάς επικεντρώνεται στα επόμενα κεφάλαια στον Παύλο και στην ιεραποστολική του μέθοδο (φτάνοντας ο ίδιος προσωπικά, αυτοπροσώπως ή γραπτά, στις διάφορες πόλεις του ελληνικού και του ρωμαϊκού κόσμου). Η Εκκλησία της Αντιόχειας σχεδόν εκλείπει ενώ άλλες Εκκλησίες φυτρώνουν εδώ κι εκεί χάρη στην ιδρυματική δράση του Παύλου και της ομάδας του. Στο βιβλίο των Πράξεων ο Παύλος αναφέρεται πολλές ακόμα φορές, σχεδόν πάντα για θλιβερά περιστατικά (16,3.9.14.17 εξ 25.28.36 17,2.4.10.13 εξ 22.33 18,1 εξ). Τον παρηγορούν όμως ολοένα και καινούργιες φιλίες, όπως το ζεύγος

Ακύλα και Πρίσκιλλα (18,2.18.26) που του κάνουν λόγο για τη Ρώμη. Ο Παύλος είναι ταγμένος στην υπόθεση του Ευαγγελίου (18,5.8), ενθαρρυμένος και στηριγμένος από τον Κύριο, ο οποίος ενεργεί μαζί Του έργα θαυμαστά (19,13.15).

Για τον Παύλο η Ιερουσαλήμ και η Ρώμη παραμένουν σταθμοί της περιήγησής του (19,21), υπερβαίνοντας την ειδωλολατρία από τη μια μεριά και σχετικοποιώντας τον παλαιό νόμο της περιτομής και της καθαρότητας από την άλλη. Όπως ο Πέτρος έτσι κι ο Παύλος ξαναδίνει ζωή σ' ένα νεκρό, τον Εύτυχο (20,7.9-10) για να υπογραμμίσει ότι ο αναστημένος Κύριος είναι συνεχώς ενεργός και μέσω αυτού όπως και μέσω του Πέτρου.

Για το Λουκά, ο Παύλος δεν είναι φυγόπονος (20,13.16.37). Σταλμένος από το Χριστό, ο απόστολος δεν αποφεύγει τις πλέον δύσκολες και επικίνδυνες καταστάσεις, θέλοντας να δώσει μαρτυρία όχι μόνο ανθρώπινης σύνεσης αλλά μαρτυρία του αναστημένου Κυρίου, οπουδήποτε, ανάμεσα σε φίλους και εχθρούς δικαίωση και θάρρος συνεχίζουν να του χορηγούνται από εκείνη τη θεμελιώδη πρώτη συνάντηση με τον Αναστημένο στο δρόμο για τη Δαμασκό, στην οποία επανέρχεται νοερά πολλές φορές (22,7.13.24). Στη φυλακή ή στο στρατόπεδο ή μπροστά στο δικαστήριο είναι έτοιμος να δώσει λόγο για το «έγκλημα» του ευαγγελισμού και να υποστεί τις νομικές συνέπειες, όπως ο Πέτρος. Σε αντίθεση όμως με τον Πέτρο, ο Παύλος είναι υπερήφανος που μπορεί να πει ότι είναι «ρωμαίος πολίτης» για να αποταθεί στον Καίσαρα κι έτσι να φτάσει στη Ρώμη (22,25.28). Είναι άξιο μνήμης, σύμφωνα με το Λουκά, να παρατηρηθεί ότι η αποστολή του Παύλου συνάντησε πολύ περισσότερα εμπόδια προκατάληψης από τις θρησκευτικές παρά από τις στρατιωτικές αρχές. Η οικογενειακή θαλπωρή που βρίσκει ο Παύλος στην αδελφή του με το γιο της, τον βοηθούν να ξεπεράσει επικίνδυνες καταστάσεις (23,16.18.20.24.31.33). Από την Ιερουσαλήμ η δίκη μεταφέρεται στην Καισάρεια. Ο Λουκάς σημειώνει την κακία των πιο θρησκευόμενων ανθρώπων και τη σύνεση (και τη σοφία) των ειδωλολατρικών αρχών (24,1.10.23.26-27 25,2-3.6.8.14.19.21.23 26,1). Το μυστικό του Παύλου για ν' αντέξει όλες αυτές τις δοκιμασίες, βρίσκεται πάντοτε στην ιστορία, την ελάχιστη πιστευτή για πολλούς, της συνάντησης της Δαμασκού, ως σαν από τότε να αποκτούν γι' αυτόν όλα νόημα, η ίδια η ζωή κι η αποστολή του (26,14.24-25).

Στις δίκες ο Παύλος αποδεικνύεται καλός δικηγόρος του εαυτού του, χρησιμοποιώντας τη θέση του κατηγορουμένου για να κηρύξει το Ευαγγέλιο (26,28 εξ). Ακόμα και το ταξίδι του στη Ρώμη όπου ήταν αλυσοδεμένος, γίνεται ιεραποστολικό (27,1.3.9.11.21.33-34) γιατί ο Αναστημένος είναι μαζί του. Η Ρώμη υποδέχεται τον Παύλο ως αδελφό κι όχι ως εχθρό (28,15). «Όταν ήρθαμε στη Ρώμη, δόθηκε άδεια στον Παύλο να μείνει σε ιδιωτικό κατάλυμα μαζί με το στρατιώτη που τον φύλαγε» (28,16). Γι' άλλη μια φορά ο Παύλος αποδεικνύει και σωματικά ότι ο Λόγος του Θεού είναι ελεύθερος, ότι δεν αλυσοδένεται. Η κατ' οίκον φυλάκιση γίνεται σχολείο ευαγγελίου για τους επισκέπτες, κυρίως τους «εθνικούς» (28,25 εξ).

■

Ο Πέτρος κι ο Παύλος μιλούν κι ενεργούν ως απόστολοι κι όχι ως φιλόσοφοι, ως διδάσκαλοι κοινωνικών θεωριών. Αμφότεροι, μαζί και με άλλους, αντιπροσωπεύουν το Χριστό σταυρωμένο και αναστημένο. Ο λόγος που τους έχει εμπιστευθεί επικυρώνεται από σημεία του Θεού. Το θάρρος, το κουράγιο τους δεν είναι κάτι που έχει μια ψυχολογική εξήγηση. Γνωρίζουν ότι πάνε ενάντια στο ρεύμα και το πράττουν με παρρησία ακόμα και μπροστά στους πιο απόλυτους άρχοντες, αρχιερείς, πρεσβυτέρους, φαρισαίους, κυβερνήτες και υπάτους. Παραμένοντας όρθιοι μπροστά στους ισχυρούς με τα ίδια λόγια που

παρουσιάζονται στο πλήθος, ενισχυμένοι από το Άγιο Πνεύμα. Στις Πράξεις των Αποστόλων, οι προσωπογραφίες του Πέτρου και του Παύλου είναι πνευματικά όμοιες, με την έννοια ότι αυτό που προέχει δεν είναι το ανθρώπινο (δηλ. η γνώση ή η ισχύ). Η συνεκτική τους δύναμη κι επομένως αυτή που ιδρύει την Εκκλησία και την αδελφοσύνη όλων των ανθρώπων, προέρχεται από το Πνεύμα. Εκείνο που υποσχέθηκε και έστειλε ο Ιησούς, με τη μορφή φλόγας και ανέμου, σε όποιον θέλει κι όποτε θέλει.

π. Ιωάννης Ασημάκης

Οικουμενικά

Ελθέ, Πνεύμα άγιο, θεράπευσε και συμφιλίωσε μας Ο Χριστός μάς καλεί να γίνουμε κοινότητες συμφιλίωσης και θεραπείας

Οι Α. Ο. (τ. 1020) είχαν δημοσιεύσει συνέντευξη με θέμα το Συνέδριο του ΠΣΕ για την Ιεραποστολή και τον Ευαγγελισμό που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από τις 9-16 Μαΐου 2005. Την Καθολική Εκκλησία εκπροσώπησαν γύρω στις 40 προσωπικότητες από διάφορα μέρη του γης –επίσκοποι, κληρικοί, μοναχοί/χές και λαϊκοί. Από την τοπική μας Εκκλησία ήταν ο. π. Θόδωρος Κοντίδης και κ. Μαρία Κουτάτζη.

Στην εναρκτήρια ομιλία ο Μακαριώτατος κ. Χριστόδουλος, Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος, απευθυνόμενος στους πάνω από 750 συνέδρους ανέφερε εκ μέρους της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος, αλλά και ολοκλήρου του λαού των Αθηνών και πάσης της Ελλάδος *«έμπλεως χαράς μεγάλης και αγάπης αδελφικής, θα ήθελα να καλωσορίσω εδώ στην Αθήνα όλους τους συμμετέχοντες ... Τούτες τις Αναστάσιμες ημέρες, 10 περίπου ημέρες μετά τον εορτασμό του Αγίου Πάσχα και της Αναστάσεως του Χριστού, ας μου επιτραπεί να σας απευθύνω τον αρχαίο εκείνο και υπαρξιακό χαιρετισμό, ο οποίος αποτελεί τον πυρήνα της ταυτότητός μας και της μαρτυρίας μας ως Χριστιανών: Χριστός Ανέστη!»*.

Συνεχίζοντας ο Μακαριώτατος επεσήμανε τους λόγους για τους οποίους η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος είναι παρούσα με στόχο τις ανθρώπινες αξίες της φιλίας, του σεβασμού, της ελευθερίας και της αγάπης, όπως και τη διεθνή αδελφότητα όσων ομολογούν τον Ιησού Χριστό ως Θεό και Σωτήρα. *«Ειδικότερον εις ό,τι αφορά στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος, επιθυμώ να υπογραμμίσω ότι χωρίς να αφίσταται των παραδοσιακών κεκτημένων της, χαρακτηρίζεται από μίαν αισθητή εξωστρεφή τάση, νέων «ανοιγμάτων» προς τον κόσμο, μέσα εις τα πλαίσια της, εν τω πνεύματι της Πεντηκοστής, συνεννοήσεως και συνεργασίας με όλες τις εποικοδομητικές δυνάμεις προς όφελος του ανθρώπου, και της ανάγκης εφαρμογής άμεσων σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων, εφ' όσον αναγνωρίζει ως ζωτικής σημασίας την έμφαση στην αξία της φιλίας, του σεβασμού, της ελευθερίας, και της προσωπικής αγάπης, ανεξάρτητα από θρησκευτικές, πολιτισμικές και κοινωνικές διαφορές. Εντός του πλαισίου τούτου της Πεντηκοστής, εν η το Πανάγιον Πνεύμα έχει ένα ειδικό ρόλο, η Εκκλησία της Ελλάδος υποδέχεται τα μέλη του Π.Σ.Ε. από διάφορες περιοχές του πλανήτη δίδοντας έμφαση στη σημασία που αποδίδει στην διεθνή Αδελφότητα των Εκκλησιών που ομολογούν τον Ιησού Χριστό ως Θεό και Σωτήρα, κατά τας*

Γραφάς, και εκ του λόγου τούτου αγωνίζονται να εκπληρώσουν από κοινού την κοινή των κλήση στη δόξα του ενός Θεού, Πατρός, Υιού και Αγίου Πνεύματος...»

Σε κάποια στιγμή ο Αρχιεπίσκοπος έκρινε ότι έπρεπε να διατυπώσει σκέψεις «υπό την ιδική μας θεολογική οπτική, της Ορθοδοξίας, επί κάποιων ιδιαίτερος σημαντικών πλευρών του Συνεδρίου σας. Εν πρώτοις, χαίρω δια την λειτουργική διάσταση, όπως αυτή δηλώνεται με σαφήνεια στον τίτλο – έμβλημα του Συνεδρίου, υπό την εκφραστική μορφήν προσευχής, ήτοι ως μια επίκληση προς το Άγιο Πνεύμα, να θεραπεύει και να συμφιλιώνει. Κατά την εποχή αυτή της μετανεωτερικότητας η Λειτουργία και το λειτουργικό βίωμα ευρύτερα αποκτούν μία ιδιαίτερη σημασία δια την χριστιανική μας μαρτυρία, εξίσου ιδιαίτερη με την κήρυξη του Ευαγγελικού Λόγου».

π. Γ.Μ.

Καθολική Εκκλησία

Βενέδικτος 16^{ος}, ο νέος Πάπας

Νέος Πάπας εξελέγη ο Καρδινάλιος Ιωσήφ Ράτσινγκερ, που το περασμένο Σάββατο έκλεισε τα 78 του χρόνια. Το όνομα του νέου Πάπα είναι Βενέδικτος 16ος.

Ο Καρδινάλιος Ράτσινγκερ, επικεφαλής της Συνοδικής Επιτροπής για θέματα Πίστεως, Πρόεδρος της Ποντιφικής Βιβλικής Επιτροπής και της Διεθνούς Θεολογικής Επιτροπής, Πρύτανης του Κολλεγίου των Καρδινάλιων, γεννήθηκε στις 16 Απριλίου 1927 στο Marktl am Inn, της Γερμανίας. Ο πατέρας του, ήταν αστυνομικός και καταγόταν από παλιά αγροτική οικογένεια της κάτω Βαυαρίας. Πέρασε τα εφηβικά του χρόνια στο Traunstein, και κλήθηκε ως βοηθητικό προσωπικό στην αντιαεροπορική υπηρεσία τους τελευταίους μήνες του 2^{ου} παγκόσμιου πολέμου. Από το 1946 ως το 1951, έτος στο οποίο χειροτονήθηκε ιερέας (29/6) και άρχισε να διδάσκει, μελέτησε φιλοσοφία και θεολογία στο πανεπιστήμιο του Μονάχου και στο Freising. Το 1953 έλαβε το διδακτορικό του στη θεολογία με διατριβή πάνω στο θέμα: "Ο Λαός και ο Οίκος του Θεού στη διδασκαλία του Αγ. Αυγουστίνου περί Εκκλησίας". Τέσσερα χρόνια αργότερα, έλαβε το διδακτορικό του ως πανεπιστημιακός διδάσκαλος. Δίδαξε θεολογία στη σχολή φιλοσοφίας και θεολογίας του Freising, έπειτα στη Βόννη (1959-1969), στο Μόναχο (1963-1966), στη Τυβίγγη (1966-1969). Από 1969, ήταν καθηγητής της δογματικής θεολογίας και της ιστορίας του δόγματος στο πανεπιστήμιο του Ρέγκενσμπουργκ και αντιπρόεδρος του ιδίου πανεπιστημίου.

Ήδη το 1962 έγινε ευρέως γνωστός όταν, σε ηλικία 35 ετών, έγινε σύμβουλος του Αρχιεπισκόπου της Κολωνίας, καρδινάλιου Joseph Frings κατά τη Δεύτερη Σύνοδο του Βατικανού. Μεταξύ των πολυάριθμων δημοσιεύσεών του, ιδιαίτερη θέση έχει η «Εισαγωγή στο Χριστιανισμό», μια συλλογή πανεπιστημιακών μαθημάτων για την ομολογία της αποστολικής πίστης, που δημοσιεύτηκε το 1968, «Δόγμα και αποκάλυψη», μια ανθολογία δοκιμίων, ομιλιών και σκέψεων που αφιερώνονται στην ποιμαντική, που δημοσιεύτηκε το 1973. Το Μάρτιο του 1977, ο πάπας Παύλος Στ΄ τον επέλεξε Αρχιεπίσκοπο του Μονάχου και του Freising και στις 28 Μαΐου 1977. Από τον Παύλο Στ΄ στο Κονσιστόριο της 27ης Ιουνίου 1977, ονομάστηκε Καρδινάλιος του ιερατικού τίτλου Παναγίας της Παρηγορήτριας

(1993), του επισκοπικού τίτλου Βελλέτρι και Σένι και, τέλος, το 2002 του επισκοπικού τίτλου της Όστιας που είναι ο τίτλος του Πρυτάνεως του Κολλεγίου των Καρδινάλιων. Στις 25 Νοεμβρίου 1981 ορίστηκε από τον Ιωάννη Παύλο Β΄ επικεφαλής της Συνοδικής Επιτροπής για θέματα Πίστεως, Πρόεδρος της Ποντιφικής Βιβλικής Επιτροπής και της Διεθνούς Θεολογικής Επιτροπής. Εισηγητής της Γενικής Συνέλευσης της Συνόδου των Επισκόπων (1980). Ένας από τους τρεις προεδρεύοντες της Συνόδου των Επισκόπων (1983) που είχε ως θέμα «Καταλλαγή και μετάνοια στην αποστολή της Εκκλησίας». Εξελέγη αντι-πρύτανης του Κολλεγίου των Καρδινάλιων, στις 6 Νοεμβρίου 1998. Στις 30 Νοεμβρίου 2002, ο Άγιος Πατέρας ενέκρινε την εκλογή του μετά την πρόταση των καρδινάλιων, ως Πρύτανη του Κολλεγίου των Καρδινάλιων. Διετέλεσε Πρόεδρος της Επιτροπής για την προετοιμασία της Κατήχησης της καθολικής Εκκλησίας, και μετά από 6 χρόνια εργασίας (1986-92) παρουσίασε τη νέα κατήχηση στον Πάπα. Στις 10 Νοεμβρίου 1999 ανακηρύχθηκε διδάκτωρ επί τιμή της δικονομίας. Επίτιμο μέλος της Ποντιφικής Ακαδημίας των Επιστημών, από 13 Νοεμβρίου 2000. Μετείχε σε πολλές Επιτροπές της Ρωμαϊκής Κουρίας.

Γραφείο Τύπου ΙΣΚΙΕ

ΙΟΥΝΙΟΣ – ΙΟΥΛΙΟΣ – ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

-- Προσευχόμαστε :

Τον Ιούνιο: α) Για τη γενναιόδωρη συμπαράσταση των προσφύγων από τους χριστιανούς.

β) Όπως το Μυστήριο της Ευχαριστίας αποτελείσει τη καρδιά της χριστιανικής μας ζωής.

Τον Ιούλιο : α) Οι χριστιανοί να είναι ευαίσθητοι στις απαιτήσεις των άλλων, χωρίς να αποκρύπτουν τις ριζοσπαστικές απαιτήσεις του Ευαγγελίου.

β) Οι χριστιανοί, όπου ζουν και εργάζονται, να συμβάλλουν στη διαμόρφωση της κοινωνίας με τα χριστιανικά ιδεώδη.

Τον Αύγουστο : α) Η Παγκόσμια Ημέρα των Νέων να εγείρει σ' αυτούς την επιθυμία να συναντήσουν το Χριστό

β) Όσοι πηγαίνουν στη Ρώμη για τις σπουδές τους, ιερείς μοναχοί...να επωφελούνται για τον πνευματικό τους εμπλουτισμό.

-- Μελετούμε τα Ευαγγέλια των Κυριακών του Α' κύκλου : αφού διαβάσουμε, πρώτα, με προσοχή τις περικοπές.

Κυριακή 5 Ιουνίου 2005

Η υπόσχεση του Πνεύματος Ιωάννη 14,15-21

Μυστήριο της ζωής, όπου ο καθένας μεγαλώνει! Ομορφιά της ζωής, στη διάρκεια της οποίας ο κάθε άνθρωπος καλείται να δώσει τον καλύτερο εαυτό.

Καθένας θα μπορούσε να αριθμήσει ονόματα εκείνων που είναι πάντοτε διαθέσιμοι στην υπηρεσία των αδελφών τους. Είναι στον τρόπο που ζούμε, που υπάρχουμε, που υπηρετούμε τους συνανθρώπους της εποχής μας που οι άνθρωποι θα ανακαλύψουν

κάτι από το πρόσωπο Εκείνου που δίνει νόημα στη ζωή μας και θεμελιώνει την ελπίδα μας. Μεταδίνοντας την ελπίδα που είναι μέσα μας,, μεταδίνουμε τη χαρά της ζωής, τη χαρά του φωτός, την εμπιστοσύνη σ' αυτόν που μπορεί τα πάντα. Το Πνεύμα θα μας δώσει τη δύναμη.

Πέμπτη 9 Ιουνίου 2005

Ανάληψη Ματθαίου 28,16-20

«Ορισμένοι αμφέβαλαν»... Το γεγονός θα έπρεπε να μας ενθαρρύνει : ο Χριστός δεν εμπιστεύεται την αποστολή του σε «τέλειους», σε «πρωταθλητές», της πίστης, αλλά σε ανθρώπους που έχουν όρια... Δεν έχουμε λοιπόν να φοβόμαστε τις αδυναμίες μας, όταν η Εκκλησία μας εμπιστεύεται κάποια αποστολή, γιατί είναι το Πνεύμα που ο Ιησούς υπόσχεται το οποίο θα ενεργήσει στον καθένα μας : «Πηγαίνετε, λοιπόν, από όλα τα έθνη κάνετε μαθητές μου, θα είμαι μαζί σας όσο θα κυλούν οι αιώνες ...» Και οι μαθητές, του έκαναν εμπιστοσύνη. Χάρη σ' αυτούς μέχρι σήμερα κηρύττουμε στο όνομά του.

Κυριακή 12 Ιουνίου 2005

Η προσφορά του Ιησού Ιωάννη 17,1-11

Τη στιγμή, να περάσει από τον κόσμο αυτό στον Πατέρα του, ο Ιησούς έχει μια προσωπική στιγμή μαζί του, μια στιγμή οικειότητας και εμπιστοσύνης, του εμπιστεύεται την τύχη της αποστολής του, πριν την οδηγήσει στην ολοκλήρωσή της πάνω στο σταυρό. Είναι μακάρια αυτή η στιγμή κατά την οποία ο Ιησούς φανερώνει την οικειότητα του με τον Πατέρα και με το Πνεύμα. Απαράμιλλη ανταλλαγή, χαρισματική προσφορά, πρότυπο τέλειο κάθε ανθρώπινης αγάπης μας. Σ' αυτά τα πλαίσια ο Ιησούς κάνει τον απολογισμό της αποστολής του : «Φανέρωσα στους ανθρώπους το Όνομά σου». Το να γνωρίζουμε το Θεό είναι ζωή για τους ανθρώπους. Προάγγελος της οικειότητάς μας με το Θεό, όταν ο Θεός θα κατοικεί ανάμεσα στους ανθρώπους...στην αγία Πόλη.

Κυριακή 19 Ιουνίου 2005

Η Πεντηκοστή Ημέρα Ιωάννη 20,19-23

Ούτε θύελλες, ούτε ισχυρά ρεύματα αέρος, ούτε ελαφρύ αεράκι. Μόνο μια πνοή, αυτό είναι το Πνεύμα, τίποτ' άλλο. Πρωτοτυπία της δωρεάς του Αγίου Πνεύματος που, στους κλειδομπαρωμένους στο καταφύγιό τους Αποστόλους, παρουσιάζεται σαν μια Πνοή : «φύσηξε πάνω τους...». Οι καιροί δεν προσφέρονται για μεγάλες ανατροπές. Οι καιροί βρίσκονται στο ξεκίνημά τους, στη γέννησή τους, στην αναδημιουργία τους.. Ναι, πρόκειται για μια νέα γέννηση. Το Πνεύμα που ξεχύνεται πάνω στους Αποστόλους, ανοίγει την περίοδο του Πνεύματος που αναδημιουργεί κάθε άνθρωπο. Από φοβισμένους και κλειδομπαρωμένους, τους καθιστά ακούραστους μάρτυρες και θεμελιωτές, κολώνες της Καλής Είδησης. Το Πνεύμα είναι η Πνοή που οδηγεί «στα βαθιά νερά...». Με τα δώρα του οδηγεί στην οικοδόμησή του, το Σώμα του Χριστού.

Κυριακή 26 Ιουνίου 2005

Η Τριάδα η Αγία Ιωάννη 3, 16-18

Όλοι ίσοι μπροστά στο Μυστήριο του Θεού. Καμιά διάκριση ανάμεσα στους σοφούς και στους ασήμαντους. Όλοι λοιπόν, όπως ο Μωυσής ας αινούν τον Κύριο «πόσο τρυφερός και σπλαχνικός είναι ο Κύριος, αργός να οργίζεται, γεμάτος αγάπη και πιστότητα». Το σημείο του σταυρού είναι η πιο μεγάλη θεολογική έκφραση πίστης : «στο όνομα του Πατέρα και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος». Πόση αγάπη και τρυφερότητα χρειάζεται μια μητέρα, όταν κρατά το μωρό της στα πόδια της και του μαθαίνει να κάνει αυτό το σημείο του Σταυρού : είναι η έκφραση της αγάπης του Θεού για τους ανθρώπους. Ένας μόνος Θεός, Τρία Πρόσωπα, τρεις τρόποι να δίνεται και ν' αγαπά !!! Για να σωθεί ολόκληρη η ανθρωπότητα.

Κυριακή 3 Ιουλίου 2005**Της Αγίας Δωρεάς Ιωάννη 6,51-58**

Διαβάσετε με προσοχή την περικοπή.

Πρώτη στιγμή : προετοιμασία. Το Πνεύμα του Θεού ανοίγει το πνεύμα μας και την καρδιά μας στην Ευχαριστία,

2^η στιγμή: παρατήρηση. «Πως αυτός ο άνθρωπος μπορεί να μας δώσει τη σάρκα του για τροφή» ; Όλοι είναι εντυπωσιασμένοι : «ο άρτος που θα σας δώσω είναι το σώμα μου», και ο Ιησούς ξεκαθαρίζει : πρόκειται για «άρτο από τον ουρανό», που δίνει «την αιώνια ζωή». Και προσδιορίζει : «είναι η σάρκα μου» προς όφελος του «κόσμου». Και επιμένει : «αμήν, αμήν, σας το λέω : λέει την ιδιότητά του, είναι «Υιός ανθρώπου» Το να φάει κανείς τη «σάρκα» του και να πει το «αίμα» του είναι ο όρος για να έχει κανείς τη ζωή την αιώνια, τη ζωή του «αναστημένου».

3^η στιγμή: διαλογισμός. Την εποχή που ο Ιωάννης γράφει αυτά τα λόγια, η χριστιανική κοινότητα έχει μεγάλη εμπειρία της Ευχαριστίας και του Αναστημένου. Θέλει να μας πει ότι είναι δυνατή η επικοινωνία με τον αναστημένο, η παρουσία του, δεν είναι θεωρητική, αλλά πραγματική, αληθινή και ενεργός. Με τον «άρτο και τον οίνο» μπορούμε να ζούμε από τη ζωή του κοντά στον Πατέρα.

4^η στιγμή : προσευχή : Κύριε, είσαι ο Ζωντανός, δώσε μας να γευόμαστε αληθινά το λόγο σου και την Ευχαριστία.

Κυριακή 10 Ιουλίου 2005**Ο σπόρος = ο Λόγος του Θεού Ματθαίου 13,1-23**

Ο Λόγος του Θεού εισχωρεί μέσα στην ανθρωπότητα, όπως ο σπόρος μέσα στο χώμα. Τα αποτελέσματα δεν είναι πάντοτε κραυγαλέα, η ανθρωπότητα όμως τον έχει ανάγκη. Είναι ο Λόγος του Θεού που δίνει νόημα στην ύπαρξη της. Το νόημα αυτό αγγίζει την ταυτότητα του ανθρώπου, νόημα που ο άνθρωπος δεν μπορεί να δώσει στον εαυτό του... παραμένει πάντοτε σαν εκείνο που «έχει μάτια και δεν βλέπει και αυτιά αλλά δεν ακούει» Η παραβολή επιδιώκει να υπαγορεύσει, να εγείρει το αισθητήριο του ανθρώπου, να ξυπνήσει ένα βαθύτερο νόημα στο οποίο να βρει σιγουριά. Η διαθεσιμότητά μας θα ήταν η απάντησά μας. Η επιτυχία εξαρτάται από την καλή γη.

- Σήμερα ετήσια πανήγυρη της Καρδιάς του Ιησού στο Εξώμβουργο της Τήνου

Κυριακή 17 Ιουλίου 2005**Τα ζιζάνια Ματθαίου 13,24-43**

Η υπομονή της πίστης. Οι μαθητές σκανδαλίζονται βλέποντας το Κακό να αντιστέκεται στη διδασκαλία του Ιησού. Οι εχθροί ξεφυτρώνουν από παντού,ακόμα και εκ των έσω, με τον Ιούδα... Η παραβολή αναφέρεται στην εμπειρία του αγροτικού κόσμου που περιμένει το θερισμό για να ξεχωρίσει τα αγριόχορτα από τον καλό σπόρο. Τα ζιζάνια αντέχουν 20 αιώνες τώρα... Οι άνθρωποι κάνουν πόλεμο, το αίμα κυλάει, οι φτωχοί καταπιέζονται, ακόμα και η γη του Ιησού αντί για χώρα «με γάλα και μέλι», κατάντησε χώρα δακρύων και αίματος... Ο Χριστός μας καλεί όπως τους τότε μαθητές του να μη χάνουμε το θάρρος. Ο Σατανάς είναι εν δράσει, μέχρι και μέσα στην καρδιά μας, η χριστιανική κοινότητα δοκιμάζεται με την ακαταστασία και τη σύγχυση. Αυτό που μας απομένει είναι η υπομονή, η ανοχή, η εμπιστοσύνη στο Θεό και η πιστότητα σ' Αυτόν.

Κυριακή 24 Ιουλίου 2005**Ο κρυμμένος θησαυρός Ματθαίου 13,44-52**

Τον βρήκα, τον ανακάλυψα, ήταν κρυμμένος, τον αναζητούσα. Οι ευκαιρίες είναι πολλές

και ανυποψίαστες, εκεί που δεν το περιμένεις... πρέπει να βρίσκεσαι σε εγρήγορση Με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Νέων στην Κολονία της Γερμανίας, ας γυρίσουμε πίσω στην προηγούμενη, στο Τορόντο : Ζούσε στους ορυζώνες της Μαδαγασκάρης : στο πονηρό χαμόγελο της Ιουστίνας, και μέσα από τα γεμάτα ήλιο μάτια της Μάνα, παιδί με αναπηρία, με την οποία εργάζεται, ανακάλυψα το θησαυρό για τον οποίο κάνει λόγο ο Ιησούς. Είναι σ' αυτούς τους μικρούς, στους οποίους ο Πατέρας αποκαλύπτει τα μυστήρια της Βασιλείας. Μέσα στην ομορφιά που κλείνουν μέσα τους τα «βαθιά νερά» και οι ψυχές, μέσα στη μοιρασιά της ζωής με τους μικρούς και τους αδύναμους, που αποκτούμε την εμπειρία της πληρότητας, της τέλει ευτυχίας, της απλής και αληθινής αγάπης για τον άνθρωπο και το Θεό. Εκεί βρίσκονται τα σημάδια της Βασιλείας.

Κυριακή 31 Ιουλίου 2005

Ο πολλαπλασιασμός των άρτων Ματθαίου 14, 13-21

Όταν η Γραφή αναφέρεται στην έρημο, ας πολλαπλασιάσουμε την προσοχή μας. Στην έρημο συμβαίνουν γεγονότα σημαντικά. Ο Ιησούς μόλις έχει μάθει για τη δολοφονία του Βαπτιστή. Αποσύρεται για να κρύψει τον πόνο του. Θέλει μείνει μόνος. Τα πλήθη όμως τον ακολούθησαν. Θα μπορούσε να δυσανασχετήσει... όμως σπλαχνίζεται το πλήθος. Ο Ιησούς παραμερίζει το δικό του πόνο και ανταποκρίνεται στις προσδοκίες του πλήθους. Εκείνος διψά να μείνει μόνος και το πλήθος διψά να ακούσει το Λόγο του.. Ο Ιησούς καταπνίγει τη δική του επιθυμία, για να ανταποκριθεί στην επιθυμία του πλήθους. Με τον τρόπο αυτό δημιουργεί τις προϋποθέσεις για να γίνει το θαύμα: λησμονώντας τον εαυτό του, την επιθυμία του, έστω για μια στιγμή, βρίσκει τον τρόπο να δώσει τροφή στο πλήθος. Η έρημος αιφνίδια γίνεται γόνιμη γη συνάντησης. Κι αυτό συνέβηκε επειδή αποδέχτηκε το απρόσμενο, επειδή ακολούθησε την απρόβλεπτη πνοή του Πνεύματος, ο Ιησούς μέσα στην έρημο αποβαίνει για το πλήθος το ζωογόνο δροσερό νερό, στο οποίο αναφέρεται ο προφήτης Ησαΐας.

Κυριακή 7 Αυγούστου 2005

Πορεία πάνω στα νερά Ματθαίου 14, 22-33

Κουράγιο, εγώ είμαι, μη φοβάστε ! Τα πάντα τίθενται σε κίνηση : Ο Ιησούς στέλνει τους μαθητές του στην αντίπερα όχθη, διαλύει τα πλήθη προς άγνωστη κατεύθυνση, ο ίδιος αποσύρεται κάπου απόμερα, πάνω στο βουνό, μακριά από την επικαιρότητα του πολλαπλασιασμού των άρτων. Περνάει τη νύχτα προσευχόμενος. Ωσάν να έπρεπε να πάρουν αποστάσεις από το γεγονός αυτό, για να το αποδεχτούν, για να μπορέσουν να το κατανοήσουν. Βέβαια, δεν έχει τόση σημασία σε ποιο τόπο θα βρεθούν μετακινούμενοι, σημασία έχει η εσωτερική κίνηση και μετακίνηση. Το να φύγουν «στα βαθιά», το να βυθιστούν μέσα στη νύχτα, να φύγουν από τη σιγουριά της ξηράς γης, το να παλέψουν με τους ανέμους και τα κύματα είναι σαν να προκαλεί τους μαθητές να βυθιστούν στο φόβο και την αγωνία, να τους οδηγεί στα κύματα της αμφιβολίας. Όταν ο Ιησούς τους συναντά μέσα στη γαλήνη μετά τη θύελλα και τη νύχτα της αμφιβολίας και της ταραχής, οι μαθητές αρχίζουν να καταλαβαίνουν ότι ο Θεός δεν τους εγκαταλείπει, είναι παρών ανάμεσα στο λαό του.

Κυριακή 14 Αυγούστου 2005

Η Χαναναία Ματθαίου,15, 21-28

Η στάση του Ιησού μπορεί να παρεξηγηθεί: παρουσιάζεται σκληρός, υπερόπτης, σχεδόν περιφρονητικός απέναντι σ' αυτή την ξένη. Και όμως συμβαίνει το αντίθετο... η Χαναναία μέσα στο Ευαγγέλιο θα παραμείνει για πάντα ένας από τους εξέχοντες μάρτυρες μιας

απέραντης αγάπης, χωρίς σύνορα, χωρίς φραγμούς : «*Ο οίκος μου, θα ονομαστεί οίκος προσευχής για όλους τους λαούς*» λέει ο Κύριος

Η Χαναναία δεν εξαπατάται από το ένστικτό της. Ο Θεός είναι αγάπη και, για να λάβεις, αρκεί να το ζητήσεις.

Μαθητές, της πρώτης ή της τελευταίας ώρας, όλοι μπορούν να χορτάσουν από τις δωρεές του Θεού. Και το σκυλάκι χορταίνει από τα ψίχουλα... Δεν είναι εύκολο να μοιράζεσαι... Αλλά ο Θεός δεν είναι κάτοχος κανενός. Ο εβραϊκός λαός δεν αγαπά να βλέπει το Θεό να κοιτάζει εξ ίσου τους άλλους λαούς. Και εμείς οι χριστιανοί, θα κλείναμε εύκολα την πόρτα μας στους «ξένους» ως προς τη φυλή, τον πολιτισμό, ή άλλη πνευματική παράδοση... Στην καρδιά του Θεού έχει θέση για όλους... η πίστη είναι το κλειδί που ανοίγει τις πόρτες του συμποσίου της αγάπης... «Κύριε, έστω, μόνο ένα ψίχουλο».

Δευτέρα 15 Αυγούστου 2005

Η Μητέρα ξαναβρίσκει το Γιο της Λουκά, 1,29-56

«Είναι μακαρία αυτή που Σε γέννησε...» Ο πραγματικός τίτλος ευτυχίας, συνίσταται στο να έχεις ακούσει το Λόγο του Θεού και να τον βιώνεις ... να τον κάνεις τρόπο ζωής σου. Η Παναγία κατάλαβε τόσο καλά το Λόγο του Θεού που έγινε σ' αυτήν σάρκα... Η Μαριάμ δεν είναι ένα απλό δοχείο που δέχεται. Είναι ένα σώμα πνευματικό που είπε ολοκληρωτικά Ναι στο Θεό, με όλη την ελευθερία της καρδιάς της, ώστε να δώσει σώμα στον αιώνιο Λόγο του Θεού. Άρμοζε, γι αυτό, εκείνη που έδωσε σώμα στον Υιό του Θεού, να είναι η πρώτη να συναντήσει το γιο της – Θεό και άνθρωπο – στους κόλπους του Θεού.

Κυριακή 21 Αυγούστου 2005

Τα κλειδιά της Βασιλείας Ματθαίου 16,13-20

«Για σας, ποιος είμαι ;» Μπορούμε να φανταστούμε τη σκηνή, δεν διαφέρει από πολλές δικές μας σκηνές. Η απάντηση του Πέτρου είναι εντυπωσιακή.

Φανερώνει μια διαύγεια και καθαρότητα ασυνήθιστη. Ο Ιησούς δεν μπορεί παρά να είναι «ο Μεσσίας, ο Υιός του Θεού του ζωντανού !» Ο Πέτρος δεν κάνει υποθέσεις, αλλά δεσμεύεται. Ο λόγος του είναι ομολογία πίστεως, που δεσμεύει ολόκληρη μια ζωή, τη ζωή του. Ο Πέτρος ρισκάρει την ελευθερία του. Τολμά να αφήσει το Πνεύμα να μιλήσει δι αυτού. «Για σένα, ποιος είμαι, εγώ ;» ρωτάει ο Ιησούς. Η απάντηση είναι εξίσου δεσμευτική.

Κυριακή 29 Αυγούστου 2005

Για να είσαι μαθητής μου Ματθαίου 16, 21-27

Για να είσαι μαθητής μου, πρέπει να απαρνηθείς τον εαυτό σου, να απαρνηθείς το δικό σου τρόπο να κρίνεις, να ενεργείς και να δεχτείς τον τρόπο του Θεού και ο τρόπος του Θεού είναι η είσοδος στην Ιερουσαλήμ. Και η θεώρηση του κόσμου δεν ακολουθεί τη θεώρηση του Θεού πάνω στον άνθρωπο και τη σωτηρία του. Οι δυνάμεις του κακού έχουν κι αυτές την ώρα τους και είναι η στιγμή τους, στην Ιερουσαλήμ. Παράδοξο το σχέδιο του Θεού, λες κι έγινε για να ξεγελάσει το Διάβολο και τους οπαδούς του. Η πόλη του Θεού, «κατοικία του» ανάμεσα στους ανθρώπους, και η πόλη της ειρήνης γίνεται η σκηνή, του πιο στυγερού εγκλήματος της ιστορίας των ανθρώπων, ο μελετημένος φόνος του Υιού του Θεού. Με το θάνατό του, νικάει το θάνατο και επαναφέρει στους ανθρώπους τη ζωή με την ανάστασή του.

Δημήτριος Δαλέζιος

Μετάφραση-προσαρμογή

Οι διακοπές, ευκαιρία εμπάθυνας της πίστης μας

Το Περιοδικό σας προτείνει την απόκτηση τριών βιβλίων που η ανάγνωσή τους μπορεί να συμβάλει στην κατανόηση της χριστιανικής μας πίστης. Αξίζει τον κόπο οι καθολικοί να συμπληρώσουν τη γνώσεις τους γύρω από τη θρησκευτική τους ταυτότητα και να μην παραμένουν με τα εφόδια που έλαβαν όταν ήταν παιδιά και νέοι!...

γ.μ.

Οι Θρησκείες

Paul Poupard, Καρδινάλιος, Πρόεδρος της Επιτροπής της Εκκλησίας για τον Πολιτισμό. Σε γαλλικά πανεπιστήμια δίδαξε την ιστορία των θρησκειών και με άλλους εξέδωσε πολύτομη εγκυκλοπαίδεια πάνω στο ίδιο θέμα.

Μετάφραση: Κάτια Περιστεράκη

Εκδόσεις: Δαίδαλος – Ι. Ζαχαρόπουλος, Αρσάκη 6, 105 64 Αθήνα

Στη γραμμή του Μαλρώ, και ειδικά στην εισαγωγή του μικρού τόμου της έκδοσης των Presses Universitaires de France, ο συγγραφέας φανερώνει πως πράγματι, το θρησκευτικό φαινόμενο βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της επικαιρότητας. Μετά την εποποιία του επιστημονισμού, τις διαδοχικές μετενσαρκώσεις του υλισμού, την ώθηση της εκκοσμίκευσης, της αυξανόμενης αδιαφορίας εμπρός στην έκλειψη του ιερού, η επάνοδος του θρησκευτικού φαινομένου είναι μεγαλοπρεπής, από την πληθώρα των αιρέσεων ως την άνθηση των κινημάτων χάρητος.

Ο Θεός ξανανθίζει στην καρδιά των πόλεων που γνώρισαν την εκκοσμίκευση. Το θέλημα του κλονίζει τις εκκοσμηκευμένες κοινωνίες. Η δύναμή του κινητοποιεί και πάλι τους ανθρώπους, σε αναζήτηση αγάπης και δικαιοσύνης, αλήθειας και ελευθερίας.

Ο *homo religiosus* δεν αναδύεται μόνον από κόσμους παλαιούς: τον παλαιολιθικό, τον νεολιθικό, τον χεττιτικό, τον αιγυπτιακό, τον ελληνικό, τον ρωμαϊκό, τον ετρουσκικό, τον κελτικό, τον γερμανικό, τον σλαβικό, τον μεσοαμερικανικό. Βρίσκεται στην καρδιά των μεγάλων θρησκειών της Ασίας (Ινδουισμός, Βουδισμός, Ταοϊσμός), της Αφρικής και της Αυστραλίας. Βιώνει ένθερμα την πίστη του στις

τρεις μεγάλες θρησκείες, που αποτελούν την συνέχεια του Αβραάμ: την ιουδαϊκή, την χριστιανική, την μωαμεθανική.

Πίνακας περιεχομένων

Κεφάλαιο I – Προς την ανακάλυψη των θρησκειών

Κεφάλαιο II – Ο “homo religiosus”

Κεφάλαιο III – Αρχαίες θρησκείες

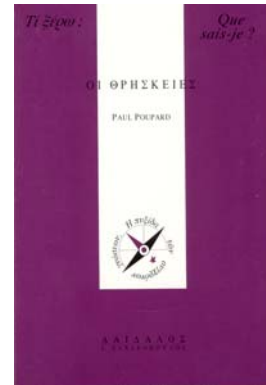
Κεφάλαιο IV – Θρησκείες της Ασίας, της Αφρικής, της Αυστραλίας

Κεφάλαιο V – Οι απόγονοι του Αβραάμ:

- 1/ Η ιουδαϊκή θρησκεία,
- 2/ Η χριστιανική θρησκεία,
- 3/ Η μουσουλμανική θρησκεία

Επίλογος – Η σωτηρία του ανθρώπου και το μέλλον της θρησκείας:

- 1/ Η σωτηρία του ανθρώπου,
- 2/ Κοινωνία και συμφιλίωση,
- 3/ Το μέλλον της θρησκείας

Προς την ανακάλυψη του απρόσμενου Θεού

Marie-Noëlle Thabut

Μετάφραση: Αδ. Αγνή Αλμπέρτη

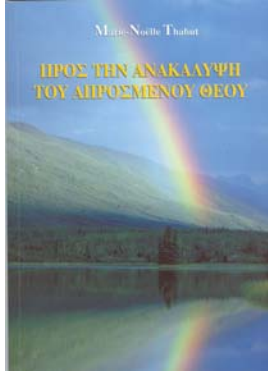
Έκδοση Τάγματος Αδελφών Ουρσουλινών

Σημείωμα

Η M.- N. Thabut, συγγραφέας του μικρού αυτού τόμου, είναι μητέρα στην οικογένειά της. Επί 12 χρόνια ήταν υπεύθυνη της λειτουργικής και μυστηριακής ποιμαντικής τόσο στην εκκλησιαστική της επαρχία όσο και ολόκληρης της περιοχής με πετυχημένη δράση. Στην επαρχία των Βερσαλλιών, από 10 χρόνια έχει αναλάβει τη βιβλική μόρφωση των στελεχών. Η μεγάλη της επιτυχία είναι η παρουσίαση των κυριακάτικων αναγνωσμάτων στο ραδιοσταθμό της Παναγίας των Παρισίων. Η ουρσουλίνα μοναχή αδ. Αγνή μετέφρασε στα ελληνικά και τους τρεις τόμους με τίτλο «Η κατανόηση των Γραφών».

Από την πλευρά της η συγγραφέας σημειώνει: *Το κλειδί αυτού του βιβλίου έγκειται στη δική μου έκπληξη: όταν άρχισα να διαβάζω τακτικά τη Βίβλο έπεφτα από έκπληξη σε έκπληξη. Ώσπου στο τέλος κατάλαβα πως δεν ήμουν η μόνη! Πολύ πριν από μας, οι άνθρωποι της Βίβλου είχαν ανακαλύψει αυτό που δε θα μπορούσαν ποτέ να φανταστούν: ένα Θεό μεγαλύτερο από την καρδιά τους και απασχολημένο μόνο με*

τη δική τους ευτυχία. Με τη σειρά μου, μ' όλη τη δυνατή ευγνωμοσύνη, μεταδίδω αυτό που έλαβα. Αν ανακαλύψετε ενδιαφέροντα πράγματα, μέσα σ' αυτό το μικρό βιβλίο, θα πρέπει να ευχαριστήσετε τη Βίβλο και τον Εμπνευστή της κι όχι εμένα, που απλά προσπάθησα να σας την παρουσιάσω χωρίς να την παραποιήσω.

Παρουσίαση από τη συγγραφέα

Εισαγωγή

Είμαστε λοιπόν έτοιμοι να ξεκινήσουμε την αναζήτηση αυτού του απρόσμενου Θεού. Γιατί αυτός ο τίτλος; Τον πρότεινα, σκεπτόμενη πως ο Θεός είναι πάντα διαφορετικός απ' αυτό που αυθόρμητα φανταζόμαστε. Και πως οι πρόγονοί μας, μέσα στη βιβλική πίστη, έκαναν αυτή την ανακάλυψη σιγά-σιγά, μέσα σε μια μακρόχρονη πνευματική ιστορία. Ποιος είναι λοιπόν ο Θεός; Να η πρώτη ερώτηση που κάνει η ανθρωπότητα από την πρώτη στιγμή που αρχίζουμε να σκεφτόμαστε.

Ο πρώτος τρόπος απάντησης είναι να βρούμε μόνοι μας, σα μεγάλοι, την απάντηση... Και γιατί όχι; Όλες οι θρησκείες του κόσμου αναζητούν να το κάνουν... Μόνο που αυτό προϋποθέτει πως το μυστήριο του Θεού είναι του δικού μας επιπέδου. Οι εικόνες του Θεού που προτείνουμε, αν προέρχονται μόνο από τη φαντασία μας, δεν μπορούν παρά να μας μοιάζουν. Γνωρίζουμε την ξακουστή φράση του Βολταίρου: «Ο Θεός έκανε τον άνθρωπο κατ' εικόνα του... κι ο άνθρωπος του το ανταπέδωσε παρόμοια...» Είναι εντυπωσιακό το γεγονός της ομοιότητας όλων των μυθολογιών του κόσμου, κι αυτό κατά βάθος δεν είναι παράξενο! Είμαστε ανίκανοι να φανταστούμε ένα ον ριζικά διαφορετικό από μας. Μ' άλλα λόγια, όταν μιλούμε για το Θεό, τον παρουσιάζουμε σαν ένα είδος υπερανθρώπου, κατά κάποιον τρόπο. Τον φανταζόμαστε παντοδύναμο, αδιάβλητο από κάθε πόνο, θάνατο, κούραση, δηλαδή απεριόριστο σ' όλους τους τομείς: διότι, τελικά, αυτό είναι που μας ενοχλεί, μέσα στη δική μας ζωή: αυτά τα αναρίθμητα όρια που ανακαλύπτουμε κατά τη διάρκεια των χρόνων. Ο Θεός, έτσι όπως μπορούμε να τον φανταστούμε, δε γνωρίζει τίποτα απ' όλα αυτά: είναι αιώνιος, ακούραστος, αμετάβλητος. Είναι ό,τι δεν είμαστε εμείς, έχει αυτό που εμείς δεν έχουμε. Κατέχει όλες τις γνώσεις, όλες τις εξουσίες: δημιούργησε τα πάντα και μπορεί να καταστρέψει τα πάντα.

Συμπέρασμα: είναι λοιπόν πολύ σημαντικό για μας να τα πηγαίνουμε καλά μαζί του, να του προσφέρουμε θυσίες για να τον ικανοποιήσουμε. Ακόμα χειρότερα, αυτό ο παντοδύναμος Θεός μας κρίνει, βέβαια, αφού βλέπει τα πάντα, ξέρει τα πάντα, και προπαντός ξέρει, σε κάθε στιγμή, αυτό που θα έπρεπε να κάνουμε ή να μην κάνουμε.

«Το μάτι ήταν μέσα στον τάφο και κοίταζε τον Κάιν. Η φράση αυτή είναι του Victor Hugo, αλλά αυτή την αντίληψη την έχουν αρκετοί ανάμεσά μας από τότε που ο κόσμος είναι κόσμος. Αυτόν το Θεό, τελικά, τον σεβόμαστε μέσα στις καλύτερες περιπτώσεις, μάλλον τον φοβόμαστε, αλλά σίγουρα δεν τον αγαπούμε πολύ.

Μια μακρόχρονη παιδαγωγική

Μόνο που αυτός ο Θεός, κι αυτό το θαύμα της βιβλικής ιστορίας, δεν είναι ο αληθινός Θεός. Οι μεγάλες μορφές της Βίβλου, για τις οποίες θα μιλήσουμε μέσα σ' αυτό το μικρό βιβλίο, έκαναν, η καθεμιά με τη σειρά της, μια εξαιρετική ανακάλυψη, την ανακάλυψη ενός Θεού, εντελώς διαφορετικού απ' αυτόν που φανταζόμαστε, ενός «απρόσμενου Θεού»! Μπόρεσαν να κάνουν αυτή την ανακάλυψη, επειδή ο Θεός υπομονετικά τους καθοδηγούσε. Διότι αν θέλουμε ν' ανακαλύψουμε το Θεό όπως ακριβώς είναι, (κι όχι όπως τον φανταζόμαστε), πρέπει να τον αφήσουμε να μας εμπνεύσει: από χιλιάδες χρόνια, η πνοή του Θεού μας αποκαλύπτει σιγά-σιγά ποιος είναι. Και δεν τελείωσαν οι εκπλήξεις! Το θαύμα της Βίβλου είναι ακριβώς το εξής: δε σταματά να μας αποκαλύπτει, σελίδα με τη σελίδα, το αληθινό πρόσωπο του Θεού. Ή για να το διατυπώσουμε διαφορετικά, η Βίβλος είναι η ιστορία μιας σταδιακής ανακάλυψης.

Το πρόβλημα για μας, τους ανθρώπους, είναι το εξής: ο Θεός είναι οριστικά απρόσιτος στη διάνοιά μας. Δε θα έπρεπε ποτέ να ξεχάσουμε τη γνωστή φράση του προφήτη Ησαΐα: «Οι σκέψεις σας δεν είναι οι δικές μου σκέψεις και οι οδοί μου δεν είναι οι δικές σας... λέει ο Κύριος! Οι ουρανοί απέχουν πολύ από τη γη και οι σκέψεις μου απέχουν από τις δικές σας σκέψεις» (Ησ. 55,8).

Έτσι, ο Θεός είναι τόσο διαφορετικός απ' αυτό που φανταζόμαστε αυθόρμητα, ώστε πρέπει αυτός ο ίδιος ν' αποκαλυφτεί σε μας, κι ακόμα η αποκάλυψη δεν μπορεί να είναι παρά σταδιακή. Στην αρχή, όταν ο Θεός διαλέγει τους Εβραίους για να τους κάνει λαό του, είχαν μια θρησκεία παρόμοια μ' εκείνη των γειτονικών τους λαών, εμπνευσμένη από μια κάποια ιδέα της θεότητας: ο Θεός πήρε λοιπόν το χρόνο για να μεταστρέψει το λαό του, αποκαλύφτηκε σ' αυτόν σταδιακά, υπομονετικά, όπως ένας πατέρας το κάνει με το παιδί του: η εικόνα, εξάλλου, είναι κατά γράμμα μέσα στο βιβλίο του Δευτερονομίου: μέσα στο στοχασμό του πάνω στην ιστορία αυτού του λαού, ο συγγραφέας δηλώνει: «Πρέπει να καταλάβετε καλά πως, όπως εκπαιδεύει ένας πατέρας το παιδί του έτσι σας εκπαιδεύει ο Κύριος ο Θεός σας» (Δευτ. 8,5).

Έτσι, μπορούμε να διαβάσουμε όλη τη Βίβλο σα μια ιστορία της μακρόχρονης παιδαγωγικής του Θεού με σκοπό ν' αποκαλυφθεί στον άνθρωπο, δηλαδή να οδηγήσει τον άνθρωπο στην πραγματική γνώση του Θεού κι όχι σε μια καρικατούρα του. Τα μεγάλα στάδια αυτής της παιδαγωγικής σας παρουσιάζω μέσα σ' αυτό το βιβλίο, στο οποίο έδωσα τον τίτλο «προς την ανακάλυψη του απρόσμενου Θεού».

Ίσως ένα από τα νοήματα της διήγησης του Αδάμ και της Εύας στον επίγειο παράδεισο να είναι αυτό: ο Αδάμ είναι το Πρότυπο του ανθρώπου του φορτωμένου με λανθασμένες ιδέες για το Θεό: τον βλέπει σαν ένα αυταρχικό αφεντικό, ζηλόφθονο και εκδικητικό, όταν δεν υπακούει στο παραμικρό του νεύμα! Ο λαός του Ισραήλ, είχε την τύχη και την τιμή ν' ανακαλύψει το αληθινό πρόσωπο του Θεού, του εντελώς διαφορετικού. Αλλά δεν το ανακάλυψε σε μια μέρα, του χρειάστηκαν αιώνες.

Ένα από τα μόνα εμπόδια αυτής της ανακάλυψης, είναι η διακριτικότητα του Θεού, αν μπορούμε να το πούμε έτσι: δεν αποκαλύπτεται με τη βία, αλλά μόνο σ' αυτούς που τον αναζητούν με επιμονή, με πάθος. Αυτή είναι η περίπτωση αναμφισβήτητα, του λαού του Ισραήλ, και η περίπτωση των 8 βιβλικών μορφών που θα δούμε στη συνέχεια.

Οχτώ βιβλικές μορφές σε αναζήτηση του Θεού

Ας δούμε, λοιπόν, αυτές τις μορφές σύμφωνα με τη σειρά που εμφανίζονται μέσα στη Βίβλο:

Ο Νώε: Γνωρίζουμε μόνο πως κατάγεται από τον Αδάμ, αλλά ποιος ήταν; Που κατοικούσε; Η ιστορία δε μας το λέει κι αυτό ακριβώς είναι ένα από τα πιο δυνατά σημεία αυτής της διήγησης: μας αφορά όλους κι όχι μόνο τον εβραϊκό λαό. Και ποια ήταν η ανακάλυψη του Νώε; Ένας Θεός που δεσμεύεται να μην καταστρέψει ποτέ την Πλάση: όλοι αυτοί που, κατά τη διάρκεια των αιώνων φοβήθηκαν ένα τελικό κατακλυσμό, θα έπρεπε να ξαναδιαβάσουν την ιστορία του Νώε, με την υπέροχη εικόνα του ουράνιου τόξου. Έτσι ο τίτλος του πρώτου κεφαλαίου θα είναι: «Ο Νώε ή ο Θεός του ουράνιου τόξου».

Ο Αβραάμ: Μας έρχεται από τη Μεσοποταμία, αυτή τη χώρα όπου πίστευαν πως οι άνθρωποι είναι τα παιχνιδάκια των θεών. Να τι διηγούνταν, εκεί κάτω, για την αρχή της ανθρωπότητας: στην αρχή, όταν η ανθρωπότητα δεν υπήρχε ακόμα, υπήρχαν οι μεγάλοι θεοί και οι μικροί θεοί, κι όπως άρμοζε, οι μικροί θεοί υπηρετούσαν τους μεγάλους (πραγματικά ο άνθρωπος δεν μπορεί να φανταστεί θεούς διαφορετικούς απ' αυτό που είμαστε εμείς οι ίδιοι). Μια μέρα όμως, οι μικροί θεοί βαρέθηκαν να είναι σκλάβοι των μεγάλων, με τον καιρό καταντούσε κουραστικό, μετά αποφάσισαν να κάνουν απεργία. Εκείνη τη στιγμή, οι μεγάλοι θεοί αποφάσισαν να δημιουργήσουν την ανθρωπότητα για να έχουν σκλάβους καλύτερα διατεθειμένους (μύθος του Atra-Hasis, στις αρχές της 2^{ης} χιλιετίας π.Χ.).

Τι να σκεπτόταν άραγε ο Αβραάμ για όλα αυτά, τη στιγμή που εγκατέλειπε τη Μεσοποταμία, μαζί με τα κοπάδια του, γύρω στο 1850 π.Χ.; Η Βίβλος δεν το λέει, αλλά μας αναφέρει ότι ανακάλυψε ένα Θεό για τον οποίο ποτέ δεν του είχαν μιλήσει, ένα Θεό που δε σκέπτεται παρά τη δική μας ευτυχία, την ευτυχία των ανθρώπων: ο τίτλος του δεύτερου κεφαλαίου θα είναι λοιπόν: «Ο Αβραάμ ή ο Θεός των σχεδίων».

Ο Μωυσής: τοποθετείται, ιστορικά, πολύ αργότερα από τον Αβραάμ, πολλά έγιναν εν τω μεταξύ. Κι ο Μωυσής πιστεύει ήδη μ' όλη του την καρδιά στα σχέδια ευτυχίας που ο Θεός κάνει για τους ανθρώπους και ιδιαίτερα για το λαό του. Κι επειδή πιστεύει, θα μπορέσει να πάει ακόμα πιο μακριά μέσα στην ανακάλυψη του αληθινού προσώπου του Θεού. Θα μάθει, μέρα με τη μέρα, με τη μακρόχρονη εμπειρία της Εξόδου, πως ο Θεός οδηγεί τη μεγάλη επιχείρηση απελευθέρωσης του λαού του, που είχε καταντήσει σκλάβος στην Αίγυπτο. Ο τίτλος του τρίτου κεφαλαίου θα είναι λοιπόν: «Ο Μωυσής ή ο Θεός της ελευθερίας».

Ο Δαβίδ: του οφείλουμε ίσως την πιο θαυμαστή ανακάλυψη, εκείνη του Θεού που συγχωρεί δίχως όρους και δίχως καθυστέρηση. Ο 103^{ος} ψαλμός ερμηνεύει καλά αυτή τη βεβαιότητα, και μας επιτρέπει να ξεπεράσουμε όλα τα συναισθήματα ενοχής: «Όσο απέχει από τη δύση η ανατολή, τόσο απομάκρυνε από μας τις ανομίες μας... Ξέρει αυτός, από τι πλαστήκαμε, θυμάται πως είμαστε χώμα» (Ψαλμ 103, 12.14).

Ο Ηλίας: αγαπά με πάθος το Θεό, είναι γεμάτος ενθουσιασμό και ζήλο... Αργότερα έλεγαν γι' αυτόν ότι ήταν «σαν τη φωτιά κι ο λόγος του έκαιγε σαν τη λαμπάδα (Σοφ. Σειράχ 48, 1). Μέχρι τη μέρα που έμαθε πως εκείνον που ονόμαζε: «ο Θεός των δυνάμεων», δεν ήταν οπαδός καμιάς βίας και πως η δύναμή του ανήκε σε μια άλλη κατηγορία! Μαζί του ανακαλύπτουμε τον «Θεό της αύρας» στο πέμπτο κεφάλαιο.

Ο Ωσηέ: ένας ποιητής, ένας άνθρωπος με την καρδιά σπαραγμένη από τα σφάλματα του λαού του και συνάμα από τις δυσκολίες της συζυγικής του ζωής. Και στο διάκενο αυτής της δύσκολης ζωής, ξεκινώντας από τη δική του εμπειρία πιστότητας απέναντι σ' εκείνη που δεν έπαψε ποτέ να τον απατά, θα διακρίνει ποια

είναι αυτή η πιστότητα του Θεού, και θα φτάσει στο σημείο να μιλήσει για την αγάπη του Θεού απέναντι στο λαό του, με λέξεις που θυμίζουν αρραβώνα. Ύστερα απ' αυτόν κι άλλοι προφήτες της Βίβλου θα έχουν την ίδια τόλμη να παρουσιάσουν, δηλαδή το Θεό ως Νυμφίο, αλλά ο Ωσηέ έχει την τιμή να είναι ο πρώτος που μίλησε για το «Θεό των αρραβώνων». (της μνηστείας).

Ο Ιωνάς: είναι ένας μύθος, μια εύθυμη ιστορία που τελειώνει καλά για όλο τον κόσμο: αλλά, όπως συμβαίνει συχνά μέσα στους μύθους, η ηθική της ιστορίας είναι πολύ σοβαρή: κάτω από το χιούμορ εμφανίζεται μια βασική διδασκαλία που γίνεται εύκολα αποδεκτή. Ο Θεός είναι και «ο Θεός των απίστων».

Η Ρουθ: αρχαία πρόγονος του βασιλιά Δαβίδ. Ειδωλολάτρισσα, ξένη, είχε εντούτοις όλες τις αρετές. Βέβαια, αδελφοί μου, μας λέει ο συγγραφέας, ο Θεός είναι και «ο Θεός της μετανάστριας».

Μαζί με τη Ρουθ θα τελειοποιήσουμε το γύρο του ορίζοντα παρόλο που ξέρουμε πως δεν εξαντλήσαμε το θέμα. Διότι ο Θεός είναι ακόμα πέρα απ' αυτό που μπορούμε ν' ανακαλύψουμε. Ο Ιησούς μας το είπε: Είναι ο ρόλος του Πνεύματος να μας οδηγήσει σ' όλη την αλήθεια. Όμως ένα πρώτο μάθημα που μπορούμε να πάρουμε απ' αυτή την εισαγωγή είναι το εξής: Όλες οι βιβλικές μορφές ανακάλυψαν το Θεό, μέρα με τη μέρα, μέσα στη συγκεκριμένη ζωή τους: ο Θεός δεν πρέπει ν' αναζητιέται μέσα στα σύννεφα.

Marie - N. Thabut

Μτφρ. Αδ. Αγνή Αλμπέρτη

Ο Καθολικισμός

Επιμέλεια: Θόδωρος Κοντίδης

Έκδοση: *Ελληνικά γράμματα*, Ακαδημίας 88, 106 78 Αθήνα

Από τον Πρόλογο

Πολλά γράφονται και λέγονται στον τόπο μας για τον Καθολικισμό γενικώς ή για επιμέρους ιδιότητες και θεσμούς του. Παραδόξως δεν υπάρχει ένα βιβλίο που να παρουσιάζει την Καθολική Εκκλησία στο ελληνικό αναγνωστικό κοινό κατά τρόπο αντικειμενικό και σφαιρικό. Ο Έλληνας που ενδιαφέρεται για το θέμα αυτό δεν θα βρει κάποιο συστηματικό έργο, δύσκολα θα βρει τις πληροφορίες που θέλει και συνήθως θα τις βρει σε πλαίσιο απολογητικό.

Το βιβλίο αυτό είναι γραμμένο από Έλληνες Καθολικούς, κληρικούς και λαϊκούς και απευθύνεται στο ελληνικό αναγνωστικό κοινό. Με τρόπο απλό αλλά συστηματικό και τεκμηριωμένο, επιδιώκει να παρουσιάσει τον Καθολικισμό ως θρησκεία και ως Εκκλησία. Πέρα από πολεμικές και απολογίες είναι μια κατάθεση της ταυτότητας και του «πιστεύω»

της Καθολικής Εκκλησίας που φιλοδοξεί να συναντήσει τους Καθολικούς, τους Ορθόδοξους αλλά και τους μη θρησκευόντες Έλληνες. Καθεμιά από αυτές τις προσεγγίσεις μπορεί να βρει το βιβλίο αυτό ενδιαφέρον από τη δική της σκοπιά και με τα δικά της κριτήρια.

Το έργο αυτό περιλαμβάνει διάφορα επιμέρους θέματα. Η αναδρομή στην ιστορία του Καθολικισμού δίνει ένα πλαίσιο που βοηθά στην ερμηνεία και στην κατανόηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του, αλλά και των πιο σημαντικών ιστορικών εμπειριών του. Η ιστορία της Καθολικής Εκκλησίας στην Ελλάδα καλύπτει ένα πολύ ενδιαφέρον θέμα, το οποίο δεν έχει ακόμη ερευνηθεί πλήρως, καθώς οι ρίζες των Ελλήνων Καθολικών

εκτείνονται πέρα από την εποχή των σταυροφοριών. Η διοικητική και οργανωτική δομή της Καθολικής Εκκλησίας και οι σχέσεις της με το Κράτος παρουσιάζονται με τρόπο σύντομο και σφαιρικό. Η θεία λατρεία όπως τελείται σήμερα μετά τις τελευταίες λειτουργικές μεταρρυθμίσεις, οι σχέσεις της Καθολικής Εκκλησίας με τους άλλους χριστιανούς και με την Ορθόδοξη Εκκλησία ειδικότερα, οι σύγχρονες θεολογικές τάσεις και μερικά από τα πολλά και διάφορα θρησκευτικά κινήματα, η ερμηνεία της – κοινής σε όλους τους χριστιανούς – Αγίας Γραφής μέσα στην Καθολική Παράδοση και θεολογία, όλες αυτές οι πλευρές συγκροτούν μια σφαιρική και επαρκή, πιστεύουμε, παρουσίαση της Καθολικής Εκκλησίας στον Έλληνα αναγνώστη.

Περιεχόμενα:

Θεόδωρος Κοντίδης

Καμπές στην ιστορία του Καθολικισμού

Μάρκος Φώσκολος

Σύντομη Ιστορία της Καθολικής Εκκλησίας στην Ελλάδα

Ιωσήφ Ακεψιμάς

Η λατρεία στην Καθολική Εκκλησία

Rosario Scognamiglio

Σύγχρονες τάσεις της Ρωμαιοκαθολικής Θεολογίας

Γιάννης Σπιτέρης

Η Καθολική Εκκλησία και οι άλλες χριστιανικές Εκκλησίες

Δημήτριος Σαλάχας

Διοίκηση και οργάνωση της Καθολικής Εκκλησίας

Ποντιφική Βιβλική Επιτροπή

Η Ερμηνεία της Βίβλου μέσα στην Καθολική Εκκλησία

